

36ste JAARGANG - NUMMER 1 - 2024
JANUARI - FEBRUARI - MAART

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

OOSTENDSE GIDSENKRING 'LANGE NELLE'

Driemaandelijks tijdschrift - Afgiftekantoor Oostende 1 P40972
Afsendadres: Christinastraat 67, 8400 Oostende

Foto's cover, achterflap en binnenzijden van Valère Prinzie (VP) & Dirk Beirens (DB) tenzij anders vermeld

Oproep: Bezorg je mailadres aan onze secretaris, zodat je bij wijzigingen inzake de activiteiten asap verwittigd kan worden: luc.speybroeck@telenet.be

In dit nummer

4	Voorwoord	Marc Loy
5	Mededeling en lidmaatschapskaart	Redactie
7	Oostende in historisch perspectief, 3	Frank Goeminne
8	Oostende in historisch perspectief, 4	Frank Goeminne
9	Arno, the show of Life	Sonja Vanhee
10	Vlaanderenstraat vroeger en nu	Redactie
12	Marcel's beeldenwandeling, 3	Marcel Braet
16	Baron James Ensor dinner wil be served	Eric Vloeberghs
18	Herinnering Maria Vieren	Martine Quaegebeur
24	Koperen herdenkingsplaat in de Mercator	Rudy Laforce
26	Dubbeltentoonstelling Theobolds Bootshuisje	Dirk Beirens
32	Evacuaties te Oostende tijdens WOII	Georges Ruys
38	Vereniging van West-Vlaamse schrijvers	Stefaan Pennynck
41	Gelezen en gehoord	Redactie
42	Fotosouvenirs	Redactie
43	Luciens Publi boekje 4	Redactie
44	Expo eerbetoon Herman Libin	Marc Loy
46	2 prinsessen, 1 kikker	Stefaan Pennynck

STEUNENDE LEDEN 2024 (update begin februari)

Albert Georges & Roos	Reynders Stefaan
Barbé Adriën	Samyn Jean-Pierre
Beirens-Ghesquire Martha	Schaubacher D.-Taes M.
Claeys Leo	Seys Jan
Comeyne Boudewijn	Slabbinck Bart
Degelin-Selis	Storme Annie
Desnerck Peter	Struyvelt Carlos
De Poerck Roger	Tampère- Van Riet
Devriendt Walter	Uylebroeck Thierry
De Vylder Albert & Christine	Van Daele Serge
Dumarey Johannes	Van Den Bossche Chris
Francier J.-Deman	Van Dooren- Vertruyen
François-Merlevede	Van Duyvenboden- Stubbe
Geldhof Ronny	Van Roy Etienne
Glorieux Luc	Vanbrabant- Parmentier
Hubrechtsen Freddy	Vansevenant-Grunderbeek Rudy&Hilde
Leeuwerck Marcel	Vanwettere-Depraetere
Metsu Dirk	Verborgh Johan
Pennynck Stefaan	Verwaerde Koen
Pitteljon Etienne	Werbrouck Rita
Plasschaert Raf	Wilmet Marcel
Prinzie-Vandenbroucke	Wybouw- Lammaing

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
36ste jaargang, Nummer 1

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Marc Loy

Albert I-Promenade 3 bus 0703

8400 Oostende

Eindredactie en correspondentie:

Dirk Beirens

dirkbeirens@telenet.be

Vormgeving: Rudy Laforce

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen

Dispatching telefoon: 059/807 381

email: info@oostendeahoy.be

Rekeningnummer: **NIEUW**

Gidsenkring Lange Nelle vzw

BE74 7370 7493 8607

Lid word je voor € 20.00 per jaar

Buitenland: € 25.00

Gezinskaart: € 25.00 (**2 leden**)

Steunend lid: vanaf € 30.00

Website: www.gidsenkringoostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje

Christinastraat 67, 8400 Oostende

Daar gaan we weer

Omdat wij dit voorwoord neerpennen eind januari jl. permitteren we ons nog om iedereen die onze Gidsenkring genegen is een dynamisch 2024 te wensen.

Voor de tweede keer op rij verraadt de agenda een erg druk werkjaar. Er zijn immers naast het stijgend aantal reserveringen voor een of andere gidsopdracht ook onze vele engagementen ten opzichte van de stad, de provincie en andere instanties i.v.m. de lopende tentoonstellingen en andere daaraan gelinkte projecten binnen het *Stadsfestival Ensor 2024*. En we voorzien ook weer in de dispatching voor *Beaufort 2024*.

We presenteren jullie graag onze nieuwe stadswandeling *In het kielzog van de Oostendse Compagnie*. Die komt er naar aanleiding van de tentoonstelling *300 jaar Oostendse Compagnie* in de het Stadsmuseum. Deze tocht traceert de materiële en immateriële sporen in het stadsweefsel die refereren naar die korte maar intense periode van maritieme handel en welvaart.

De wandeling komt er dankzij een vijftal collega's en werd geïnspireerd door Michael-W. Serruys, curator van de expo en lid van onze vereniging. Het bestuur is ook erg blij met de grote interesse voor onze maandelijkse activiteit(en). Daarbij botst het aantal inschrijvingen niet zelden op de beperkte accommodatie bij voordrachten of indoor rondleidingen. Daaraan proberen we zoveel mogelijk een mouw te passen door de overboekte activiteit later nog eens aan te bieden.

In die context nog eens de oproep om, zo gevraagd, zeker zo rap mogelijk na publicatie in te schrijven op de activiteit en bij eventueel later onverwacht belet ook weer uit te schrijven zodat de geïnteresseerden op de wachtlijst ook weer uitzicht krijgen op deelname.

Een aantal activiteiten organiseren we samen met Heemkring De Plate, waar we ook altijd gastvrij ontvangen worden. Voor die evenementen, zoals de maritiem geïnspireerde filmmiddag en -avond op 20 februari a.s. moet niet ingeschreven worden maar raden we sterk aan om ruim op tijd je zitje in te nemen. Op is op.

Welkom en tot binnenkort?

Marc Loy

Voorzitter

HET LN BESTUUR ZIET ER SEDERT 11 APRIL 2023 ALS VOLGT UIT:

- Voorzitter & afgevaardigde Cultuurraad: Marc Loy
- Secretaris & huisbewaarder: Luc Vanspeybroeck
- Penningmeester & verantwoordelijke digitale zaken: Dirk Laga
- Dispatching: Annie Van den Bon
- Verslaggeefster: Muriel Beuselinck
- Sociale media -opvolgster & vernieuwing: Hilde Veulemans
- Werkgroepen: Linda D'Hondt
- Redacteur gidsenblad: Dirk Beirens

WAT DOET DE OOSTENDSE GIDSENKRING 'LANGE NELLE' ?

Naast inzicht in de stadsgeschiedenis en toelichting bij het onroerend erfgoed brengen de gidsen ook graag een kijk op de actuele ontwikkelingen in de Stad een Zee. Wist je bv. dat Oostende als hoofdstad van onze elfde provincie- de Belgische Noordzee- pionierswerk levert voor de Blauwe Economie. Tijdens de vele themawandelingen maar ook lezingen komen uiteenlopende aspecten aan bod. De gidsen brengen je naar bekende en minder bekende plekje.

Van de trendy Oosteroever tot in het rustige Mariakerke. Van de drukke zeedijkpromenade tot het landelijke Stene. Van een passage langs de levendige Visserskaai tot een fietstocht op het gevarieerde Groen Lint rond de stad. Met passie voor hun stad vertellen de gidsen je graag tal van anekdotes en verhalen. Over schrijvers, schilders en staatslieden die hier ooit inspiratie, vertier en troost vonden. Of over de band tussen de Belgische koningen en Oostende. Maar evengoed over het harde leven en de tradities van de lokale vissersgemeenschap doorheen voorbij de tijden. Naargelang het gekozen traject en de geschatte afstand kan de gidsbeurt zowel te voet, met de fiets, autobus of zelfs per boot.

Ook voor een begeleid bezoek aan musea zoals MU.ZEE, het James Ensorhuis, het Stads museum, Fort Napoleon, de driemaster Mercator, de O.129 Amandine en het Provinciedomein Raversyde kan je de gidsenkring contacteren.

* Hoe lid worden en de voordelen daarvan vind je verder in het blad.

Find us on:
facebook®

Raadpleeg ons aanbod van wandelingen, bezoeken, fiets - en boottochten en ons gidsenarchief (1989-2021) op onze website:
www.gidsenkringoostende.be

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) of General Data Protection Regulation (GDPR)

De Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle' verklaart zich te houden aan de regelgeving van de AVG. De gegevens van de aangenomen leden worden alleen gebruikt voor briefwisseling en adressering inzake het ledenblad en het mailadres inzake wijzigingen na inschrijving op een of andere activiteit. Niets wordt aan derden doorgegeven. De persoonlijke gegevens van de gewone leden/gidsen in de database van de dispatching zijn beveiligd.

(update oktober 2022)

Hernieuwing LIDMAATSCHAP 2024

Het lidmaatschap 2024 gaat in op 1 januari 2024, houdt in: ons driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en wetenschappelijke bijdragen en deelname (gratis of tegen verminderde prijs) aan onze lente/zomer-receptie, voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen.

Als exclusief extraatje krijg je het waardevolle jaarboek 2024.

De lidmaatschapsbijdrage voor 2024 blijft ongewijzigd!

- Gewoon lid: 20 euro (buitenland 25 euro),
- Gezinskaart: 25 euro (2 gezinsleden),
- Steunend lid: vanaf 30 euro (2 gezinsleden).

Bij overschrijving vermelden: naam + lidgeld 2024

Voor nieuwe leden: geef naam + adres, mailadres en tel. door aan onze penningmeester:
penningmeester@oostendeahoy.be

De bijdrage kan overgeschreven worden op

NIEUW REKENINGNUMMER!! BE74 7370 7493 8607

van Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle', Christinastraat 6 in 8400 Oostende.

Als het leveringsadres verschilt van het adres van de opdrachtgever, wil dit adres vermelden in de mededeling

Het bestuur dankt je alvast voor je trouw, belangstelling en steun.

In dit kadertje past je nieuwe lidmaatschapskaart.

Mocht je die niet vinden, dan heb je
– vermoedelijk (we kunnen ons ook vergissen) –
je lidmaatschapsbijdrage anno 2024 nog niet overgeschreven.
Graag hebben en houden we je als lid bij 'Lange Nelle'.

Daarom proberen we elk kwartaal een mooi aanbod aan
activiteiten en het gidsenblad aan te bieden.

DONDERDAG 7 MAART 2024

OOSTENDE IN HISTORISCH PERSPECTIEF deel 3

'S HEERWOUTERMANSAMBACHT

Geïllustreerde lezing door Frank Goeminne

In het derde deel van 'Oostende in historisch perspectief' gaan we de geschiedenis van TESTEREP toelichten. De voorlopers van de graven van Vlaanderen komen kort aan bod. Daarnaast moeten we verwijzen naar enkele begrippen uit deze periode, zoals Kasselrij, Ambacht, Begin, Contribuant en andere. Hoe zagen de 'Beginnen' eruit rond het toenmalige Oost-hende?

Wie was in 1266 de bestuurder voor Oostende, hoe was het bestuur georganiseerd en hoe gebeurde de overgang naar stad?

Wat heeft het wapenschild van Oostende met de familie Wouterman te maken? Wie is die Ridder Wouterman? Wat zijn de grenzen van het in de titel genoemde Ambacht en hoe zit het sociaal en economisch weefsel ineen?

's Heerwoutermans Ambacht bestaat sinds 1250 en blijft bestaan tot 1795. Dat is langer dan allerlei fusies die we gekend hebben.

* Alles is gebaseerd op historische archieven, boeken en documenten.

In 1908 werd de kerk van Zandvoorde uitgebouwd. In de noordmuur werden twee grafstenen van de familie Wouterman uit Gent ingemetseld. Op de hier afgebeelde steen zien we een man en vrouw van rijke komaf.

©D. Beirens

Afspraak: 14.30 uur Bistro Toope, Groentemarkt 11, 8400 Oostende

Zaal op de eerste verdieping, toegang achteraan rechts gelijkvloers

Leden: gratis

Niet-leden: €5 (op voorhand overschrijven naar BE74 7370 7493 8607+ **naam 1 historie 3**

Inschrijven verplicht (min. 8 dagen ervoor) bij secretaris Luc Vanspeybroeck:

secretaris@oostendeahoy.be (= voorkeur) tel. 0472 040 804

DONDERDAG 18 APRIL 2024

OOSTENDE IN HISTORISCH PERSPECTIEF 4

HET 38ste BEGIN VERSUS OOSTENDE TUSSEN DE 12de en 16de EEUW

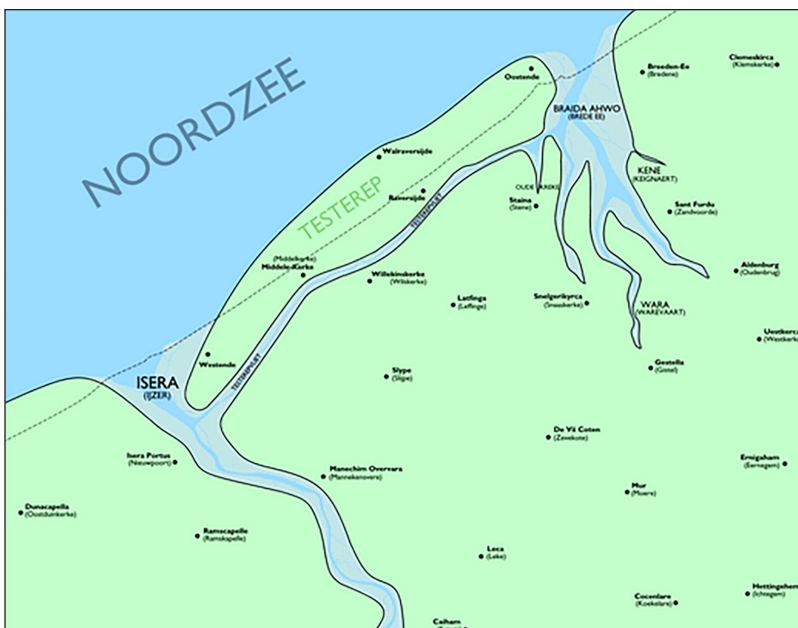
Geïllustreerde lezing door Frank Goeminne

Na een stand-van-zaken omtrent het project 'Testerep' anno 2024, geven we een korte opfrissing van de begrippen 'Ambacht' en 'Begin'. Het eiland 'Testerep' werd opgeslorpt door de zee in 1394 en 1404. Het oude Oostende schoof op ... landinwaarts. Oostende ontwikkelde verder naar de situatie die we nu kennen. Aan de hand van een kaart van Oostende uit de 15de eeuw, gesitueerd als het 38ste Begin (zie deel 3), gaan we na wat toen de belangrijkste plaatsen waren en die worden geprojecteerd op het huidige stadsplan.

Welke punten hebben Oostende bepaald? Authentieke geschriften en archiefkaarten laten toe zo'n zestig punten vast te leggen en uit te leggen.

Iedereen die de lezing bijwoont, krijgt een kaart op A4-formaat met legende om te kunnen volgen. Je kunt er ook een gegidste wandeling mee volgen.

* Alles is gebaseerd op historische archieven, boeken en documenten.

Vlaams kustgebied met eiland Testerep

Foto Wiki/Testerep

Afspraak: 14.30 uur Bistro Toope, Groentemarkt 11, 8400 Oostende

Zaal op de eerste verdieping, toegang achteraan rechts gelijkvloers

Leden: gratis

Niet-leden: €5 (op voorhand overschrijven naar BE74 7370 7493 8607+ **naam 1 historie 4**)

Inschrijven verplicht (min. 8 dagen ervoor) bij secretaris Luc Vanspeybroeck:

secretaris@oostendeahoy.be (= voorkeur) tel. 0472 040 804

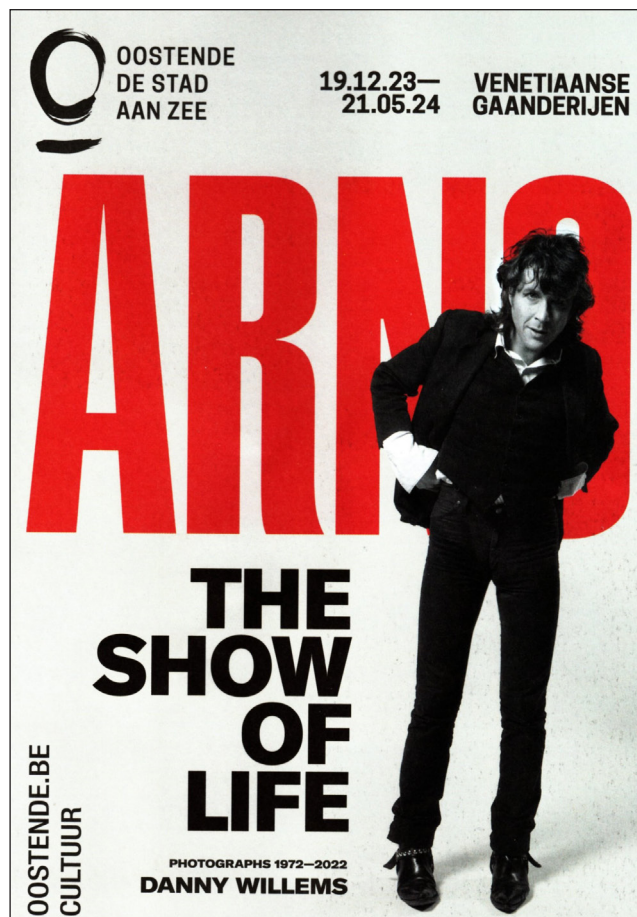

ZONDAG 21 APRIL én DONDERDAG 25 APRIL 2024

ARNO, THE SHOW OF LIFE

Geleid bezoek aan de tentoonstelling in de Venetiaanse Gaanderijen

door Sonja Vanhee uit de 'inner circle' van Arno

In de Venetiaanse Gaanderijen van Oostende loopt momenteel een tentoonstelling over Arno. Het is het ultieme eerbetoon van fotograaf Danny Willems, de vroegere boezemvriend van onze rockster. Hij toont er zijn leven in het kielzog van 'le plus beau'. Nooit eerder volgde een fotograaf 50 jaar lang een rocker. En dat vanaf de dag dat ze nog jongens waren tot de dag dat ze grijs werden.

"The show of life begint vijftig jaar geleden, op een lentedag in de jaren zeventig. Danny Willems kijkt in de spiegel van zijn auto en ziet op de achterbank een jongen met lang haar zitten. Hij had hem leren kennen via een gemeenschappelijke vriend. 'Een speciaal geval, je zal wel zien.' Zo was het ook: de jongen op de achterbank had geen rijbewijs, maar wel branie. Al snel sloten ze vriendschap. Zoals jongens van de kust dat doen: zonder veel woorden. De liefde voor muziek en de hoop op een meeslepend leven bond hen. Hintjens

zong op de achterbank: "It's a Long Way to the Top (If You Wanna Rock 'n' Roll) van AC/DC. Willems trapte het gaspedaal in. Naast hem lag een fototoestel. Het was begonnen."

N.v.d.r. Sonja leverde in Gidsenblad 2019-3, pp.84-87 een bijdrage over

'De Oostendse jeugdcultuur in de jaren zestig' waarin ook Arno aan bod kwam.

Afspraak: om 14.30 uur aan de ingang van de Venetiaanse Gaanderijen, hoek Parijsstraat - Koning Boudewijnpromenade - duur anderhalf uur **BEPERKT AANTAL PLAATSEN**
Leden groepstarief (p.p.): €5 toegang (geen kortingen mogelijk)/ de gidsenkring betaalt de gids)
Niet-leden (p.p.): €12

Je bent definitief ingeschreven na overschrijving van **het passende bedrag** op rekening **BE74 7370 7493 8607** van Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle' met vermelding:

NAAM + ARNO + DE GEKOZEN DATUM + Inschrijven verplicht (vóór 15 APRIL):

secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

ZATERDAG 4 MEI 2024

DE VLAANDERENSTRAAT VROEGER EN NU, EEN TOERISTISCHE ADER IN OOSTENDE

Wandeling in het kader van de dubbeltentoonstelling in Theobalds Boothuisje: 'De Vlaanderenstraat ten tijde van James Ensor (1860-1949)' & 'Patchwork of Ensor's street by Irène Philips'.

De **VLAANDERENSTRAAT** is, eenmaal het Wapenplein voorbij, bij inwoners en toeristen bekend, als het 'verlengde' van de langste en belangrijkste Oostendse winkelwandelstraat, de Kapellestraat. Samen vormen ze de wandelas tussen de huidige twee marinadokken en de zeedijk, die na de koning zijn dood, de Albert I Promenade werd. Tot kort voor WOII was er een treinstation in werking aan het begin van die as, zodat reizigers zomaar in één rechte lijn de Noordzee konden inlopen. Als internationaal verkeersknooppunt heeft Oostende lang de luxe van twee treinstations gekend. Het nog steeds bestaande treinstation Oostende-Kaai van 1913 en het station Oostende-Stad langs het tweede dok waar nu de Mercator ligt en een supermarkt gevestigd is. Het eerste stenen station Oostende-Stad was klaar in 1844. Het werd geïncorporeerd in een groter station in Engelse neo-Tudorstijl tussen 1880 en 1882. Dat werd gesloopt in 1956. De Vlaanderenstraat had de beste troeven om de toeristisch-economische slagader van Oostende te worden

Afspraak: om 14.30 uur aan de ingang van Theobalds Boothuisje, Vlaanderenstraat 17, Oostende – terug aan het Boothuisje maximum twee uur later - maximum 25 deelnemers. Luswandeling begeleid door Dirk Beirens
Leden: gratis – niet-leden: €5 (op voorhand overschrijven naar BE74 7370 7493 8607 + naam & Vlaanderenstraat)

Inschrijven verplicht (vóór 25 april) bij secretaris Luc Vanspeybroeck:

secretaris@oostendeahoy.be (=voorkeur) / tel. 0472 040 804

OOSTENDE
DE STAD
AAN ZEE

23-26
MEI
2024

OOSTENDEVOORANKER.BE

Oostende
I VOOR
Anker®

ONTDEKKINGEN OP ZEE
DÉCOUVERTES EN MER
DISCOVERIES AT SEA

Oostende
I VOOR
Anker®
IN SAMENWERKING MET
OOSTENDE VOOR ANKER VZW

Werkwoordelijke Lijstgever: Peter Oostmeersch / Marktplein 2 / 8400 Oostende

MARCELS BEELDENWANDELING (aflevering 3)

Marcel Braet

Marcel Braet is bij onze gidsenkring eregids en erebestuurslid met een grote staat van dienst.

Maar ook buiten onze kring was hij erg actief. Samen met zijn vrouw Rita Verheyen - ze leerden elkaar in de Chiro kennen - stichtte hij het nog altijd werkende pluralistische Wijkcentrum t' Kasteel in Zandvoorde. In 1992 kreeg het echtpaar de Prijs Cultuurraad Oostende: "Een vorm van erkenning en waardering van een kwarteeuw inzet in het Oostendse verenigingsleven."

Marcel was in 1989 medestichter van Gidsenkring Lange Nelle. Van 1989 tot 1995 was hij secretaris en penningmeester, van 1996 tot 1998 penningmeester en van 2008 tot 2011 beheerraadslid. Hij was ook de hoofdverantwoordelijke van de twee gidsenopleidingscursussen (1991-1992 & 1996-1997) die Lange Nelle in die pioniersperiode zelf organiseerde. Hij bleef actief als gids tot omstreeks 2015. Maar ook als beheerraadslid (1989-2003) en penningmeester (2001-2003) van de overkoepelende West-Vlaamse Gidsenkring maakte hij zich verdienstelijk.

Eens gids altijd gids ... Marcel verzamelde in zijn lange Lange Nelle-carrière ook veel materiaal dat hij geregeld aan andere gidsen bezorgde via zijn uitstekend gedocumenteerde INFO-brochures.

In de gidsenbladen 2023-1 & 2023-2 presenteerde hij ons zijn 'Beeldenwandeling in het centrum van Oostende'. In zijn volgende bijdragen gaat hij op zoek naar 'BEELDEN' in de zone buiten het oude centrum.

Thema: KONINGSHUIS

RUITERSTANDBEELD KONING LEOPOLD I (*Leopold I plein*)

Het bronzen beeld werd ontworpen door graaf Jacques de Lalaing (1858-1917).

Het werd onthuld op 5 augustus 1901 in aanwezigheid van koning Leopold II, prinses Clementina en prins Albert.

Graaf de Lalaing gaf het beeld een dynamische uitstraling door de kop van het paard lichtjes te buigen en de koning een draaiende beweging te geven.

Het reliëf aan de linkerkant toont een vissersvrouw op de reling van een schip en symboliseert de visserij. Het reliëf aan de andere zijde stelt de 'Blijde Intrede van België in het concert der Natïën' voor.

RUITERSTANDBEELD LEOPOLD II (*Arcade drie-gapers*)

Het monument werd onthuld op 19 juli 1931 door koning Albert I en koningin Elisabeth.

Het architecturale gedeelte, in art deco, is van Antoine Courtens (1899-1969).

Het monumentale gedeelte is van zijn broer Alfred Courtens (1889-1967).

Het monument, in dubbele L-vorm, is een driehoekscompositie :

- Leopold II te paard in militair uniform ;
- Beeldengroep “Dank der Congolezen omwille van hun bevrijding uit de Araabse slavernij”;
- Beeldengroep “Huldebetoon van de Oostendse vissersbevolking”.

BORSTBEELD LEOPOLD II (*Prinses Clementinaplein*)

Dit bronzen borstbeeld werd gemaakt door de Antwerpse beeldhouwer Thomas Vinçotte (1850-1925). Oorspronkelijk stond het beeld op een marmeren sokkel in het vooroorlogse kursaal. Na afbraak van dit kursaal tijdens W.O.II werd het overgebracht naar het toenmalige Oostendse Historisch Museum De Plate, nu Stadsmuseum. In februari 1986 werd het verplaatst naar het Prinses Clementinaplein. Ondertussen heeft een actiegroep het beeld ontvreemd.

KONING BOUDEWIJN *(Zeedijk t.h.v. de Venetiaanse Gaanderijen)*

De laatste wens van ereburgemeester Jan Piers, de realisatie van een beeld van koning Boudewijn in Oostende, werd verwezenlijkt door een comité onder voorzitterschap van zijn weduwe Marguerite Sap.

Het bronzen beeld van de hand van Josyane Vanhoutte (°1946) werd op 3 juni 2000 door koningin Fabiola onthuld.

Het beeld stelt de koning voor in regenjas met opstaande kraag wandelend tussen het volk op de zeedijk.

GEDENKZUIL KONING LEOPOLD III *(Vuurkruisenplein, zijde Stadhuis)*

Alhoewel dit geen 'beeld' is en de zuil zich bevindt binnen het stadscentrum willen we er hier toch even aandacht aan besteden.

Het Nationaal Verbond der Veteranen van Z.M. Koning Leopold III onthulde het monument op 27 mei 1987. De zuil is van de hand van Albert Vandewyver (1923-2000). De bronzen beeltenis van de koning is van Albert Dujardin (1949-2022) en werd aangebracht op 4 februari 1996 ter vervanging van het originele monogram van koning Leopold III.

Beide kunstenaars waren ook lid van het Verbond der Veteranen.

foto's: Dirk Beirens (DB), Valère Prinzie (VP)

MAQUETTES

HISTORISCHE / LEGENDARISCHE
OOSTENDSE GEBOUWEN in opdracht

VOOR ALLE INLICHTINGEN

Pierre Claes

Prins Boudewijnstraat 3 / 8400 Oostende

0475.84 52 70

info@keldervogels.be

Van Iseghemlaan 108
Oostende

Info@azuriet.be

059/51 49 51

www.azuriet.be

Baron James Ensor, dinner will be served

Eric Vloeberghs

HET BANKET VAN ZIJN LEVEN

DEEL 2 VRUCHTEN VAN DE ZEE.

Dames, juffrouwen, heren en vrienden

Het geeft me steeds een ander gevoel, terug uit de grote stad, naar dit provinciestedje te reizen. Mijn familie, atelier en opdrachten geven me die drive om steeds terug te keren. Fijn om dan alle hersenkronkels van mijn virtuositeit op doek te kunnen vertalen.

Met mijn goede vriend Finch hebben we ons teruggetrokken op mijn zolderatelier met een vers geleverde rog (1). We hebben hem in scène gelegd en vereeuwigd. De blik van de rog spreekt voor zichzelf. Een makreel kijkt lijdzaam toe hoe zijn grotere soortgenoot blinkend en met krachtige vleugelspijeren wordt afgebeeld. Dan de rog vlug terug naar de keuken waar goede "Diksmuidse" boter en een bokaaltje kappertjes hem opwacht. Enkele tijd later leverden ze een roodbaars in onze keuken. De rode kleur van deze vis sprak mij zo aan dat ik het zeedier in scène zette op een blauwe schort omgeven door enkele accessoires van Willy Finch (2).

Mijn stad met het bourgeois zomerclientèle hebben wel andere gastronomische verwachtingen dan de lokale vissersbewoners. Maar het bracht wel werk mee in de sector. De koninklijke oester. Vele oesterkwekers zagen er brood in en leverden een delicatessen van de bovenste plank. 'Les Huîtres Royale d'Ostende' (3) werden hier geboren. De ziltige smaak bekoorde velen tot ver over onze grenzen. Om deze vrucht alle eer aan te doen schilder ik een huiselijk tafereel met mijn zuster en..... In de kleurrijke eetplaats stroomt het licht rijkelijk binnen en belicht mijn zuster Mitche wanneer ze zich tegoed doet aan de afrodisiaca en zich omringt met heerlijke wijnen. Brood, citroen, peper en zout lijken de bereiding van het nuttigen te vervolledigen.

Een tweede persoon heeft plaats gemaakt om deze scène ten volle tot uiting te laten komen, of toch niet. Dit heb ik op groot paneel (240x185cm) geschilderd om indruk te maken en geef het als titel: 'Au pays des couleurs' (4). Groot was mijn verwondering dat dit schilderij op de salons van Brussel en Antwerpen geweigerd zou worden. Not done voor deze periode waar een vrouw zonder chaperonne en met een afrodisiacum en drank afgebeeld wordt.

Ook de musea van Luik en Brussel kunnen we niet overhalen het aan te kopen.

Ikzelf heb er ook nog iets over te zeggen: "Misschien had ik beter een democratische en poëtische mosseleetster geschilderd" (5). De Brusselse kunstenaarsvereniging Les XX, waar ik lid van ben, overtuigen me om het werk te hernoemen: 'De oestereetster'. In 1910 wordt het uiteindelijk verkocht aan het Antwerps-Luikse echtpaar Albin & Emma Lambotte, kunstverzamelaars en bewonderaars van mij.

Emile Verhaeren schrijft in Le Revue Moderne van 20 mei 1883: "(...) Geldt voor tentoonstellingen misschien dezelfde regel als voor burgerlijke maaltijden waar de ouderen, alleen maar omdat zij oud zijn, de beste plaatsen en het beste stuk krijgen? Zij zouden eigenlijk naar de verste uithoeken verbannen moeten worden, hoog en droog opgehangen aan de hanenbalken(...)."

Om van deze commotie wat te bekomen en mijn virtuositeit verder tentoon te stellen concentreer ik me op een andere delicatessie om op tafel te serveren: kardinaal van de zee (= kreeft) geflankeerd door zijn overheerlijke luitenant, de krab. Je kan de kardinalen terugvinden op stillevens omringd met porselein, maskers en schelpen.

En bij deze tover ik mijn Brussels varkentje terug op het doek dat verlekkerd kijkt naar.....het lekkerste van onze kardinaal.(6)

- (1) *James Ensor Raie et hareng (Rog en Haring) 1880 MSKA*
- (2) *James Ensor le rouget (de roodbaars) 1880 Musée des Arts Décoratifs Paris*
- (3) *James Ensor Nature morte aux huîtres (Stilleven met oesters) 1882 KMSKA*
- (4) *'Au pays des couleurs' of 'De oestereetster', Herwig Todts, in Het Museumboek. Hoogtepunten uit de verzameling, 2003, p.162*
- (5) *Herwig Todts, in Het Museumboek. Hoogtepunten uit de verzameling, 2003, p.162.*
- (6) *James Ensor, Ciel croupés, figures coquelliées 1939 ('rumped skies, shelly figures'), Belfius collection.*

(7) *James Ensor, Ciel croupés, figures coquelliées 1939, Belfius collection.*

HERINNERING AAN EREGIDS EN

EREBESTUURSLID MARIA VIEREN

(° 12 OKTOBER 1939 - †2 NOVEMBER 2023)

Martine Quaegebeur

Na haar afscheid als bestuurslid van onze gidsenkring hadden we Maria niet meer gezien noch gehoord. Maar toen we het bericht van haar overlijden in het Gidsenblad 35ste jaargang - nr. 4 - 2023 lazen, was het voor velen een shock.

In 1989 behaalde Maria Vieren de bekwaamheidsakte als gids van Oostende. Daarmee behoorde zij tot eerste cursuslichting van onze gidsenkring. Zij gidste in het Nederlands en in het Duits, de taal die ze kende toen ze in Duistland woonde in de tijd dat Belgische militairen er gestationeerd waren.

Vanaf 1989, het officiële stichtingsjaar van onze gidsenkring, fungeerde Maria onafgebroken als actief bestuurslid. Jarenlang was zij afgevaardigde van onze gidsenkring voor FTG (Federatie Toeristische Gidsengroeperingen vzw) en afgevaardigde voor de Cultuurraad Oostende. Maria was enige tijd ook dispatcher van onze gidsenkring. Op de bestuursvergadering van donderdag 18 mei 2017 vroeg Maria ontslagen te worden van haar functie als vertegenwoordiger voor FTG en de Cultuurraad en dit omwille van gezondheidsredenen.

Toen ik Maria leerde kennen, woonde ze in de Gerststraat in een oud herenhuis. Om de hoek van haar straat, in de Leffingestraat, gingen 'In den Anklap' de vergaderingen door van de Oostendse Cultuurraad. Maria zei dat het voor haar goed uitkwam om er naartoe te gaan, want ze woonde vlakbij: "Voor mij is dit geen probleem om er aanwezig te zijn, want ik moet niet ver lopen om de cultuurvergaderingen bij te wonen. En het spaart ons puntjes als ik er voor de gidsenkring aanwezig ben, zo krijgen we subsidies voor de kring en dit is goed meegenomen".

Met Maria ben ik heel dikwijls naar de Algemene Vergaderingen van FTG geweest. We namen gezamenlijk de trein en ik leerde haar beter kennen. Maria verplaatste zich met haar bromfiets en parkeerde aan het station. Als het koud was, zat ze er steeds mee in of haar bromfiets al dan niet zou starten, want het was al gebeurd dat ze door de koude haar bromfiets niet in gang kreeg.

Ik merkte op dat Maria heel traag was in stappen. Ook trappen doen leek voor haar moeilijk. Dit kwam door haar hart. Maria was een hartpatiënt. Mettertijd was haar medicatie aangepast waardoor het stappen haar beter afging. Ze vertelde mij dat haar dokter had gezegd dat alle dagen een banaan eten gezond was: "Er zit daar veel kalium in en dit is goed". Zo at Maria elke morgen een banaan en wellicht kwam dit haar ook ten goede bij het stappen. Maria vertelde mij over haar echtgenoot en haar kinderen. Om op de hoogte te blijven van de nieuwste berichten over Oostende bewaarde ze krantenknipsels waarop haar man Maria van repliek diende: "Het plafond zal één dezer dagen nog

instorten!” In haar privéleven was Maria wellicht niet bovenmatig gelukkig. Op zeker ogenblik hield ze het gidsen voor bekeken.

In de bestuursvergaderingen van de gidsenkring leerde ik Annie Storme kennen. Zij werd een heel goede vriendin, ook van Maria. Ik ben Annie nog steeds heel dankbaar omdat zij mij en Maria met haar auto kwam ophalen om de maandelijkse bestuursvergaderingen bij te wonen. Inmiddels was Maria verhuisd naar de Timmermansstraat, in een appartement in het huis van haar zoon. In de auto van Annie genoten we echt van elkaars gezelschap, van het praten, de humor, het lachen. Maria vertelde over haar wijk waar ze nu woonde, het rijkbevolkte Westerkwartier, en hoe ze graag door haar venster keek naar de vele schoolgaande kinderen, hoe mensen het café aan de overkant van haar straat bezochten en er zich amuseerden... Annie noemde de wijk van Maria de ‘Paaltjeswijk’ (“Veel te veel paaltjes!”) omwille van de paaltjes in de straten als maatregel tegen snelheidsduivels, maar anderzijds bemoeilijkten die ook het autorijden en parkeren.

De maandelijkse autoritten naar de bestuursvergaderingen brachten ons dicht bij elkaar en we besloten om gezamenlijk de Algemene Vergaderingen van FTG bij te wonen. Onze toenmalige penningmeester, Etienne Pitteljon, behoedzaam voor de centen van de kring, vroeg ons: “Is dit wel nodig dat jullie met zijn drieën naar de FTG-vergaderingen gaan”? “Wel ja, dit is nodig, heel zeker!” En zo gingen we met ons drieën naar de Algemene Vergaderingen van FTG die telkens op een andere locatie in Vlaanderen werden gehouden. Om op tijd aanwezig te zijn, vertrokken we heel vroeg, meestal met de eerste trein. Op de trein leerden we gidsen van andere regio’s kennen, waaronder Friede Lox, afgevaardigde van de Gidsenkring Westhoek voor FTG. Ook zij werd een goede vriendin. De lange treinreizen waren een gezellig samenzijn. Met de trein is het altijd een beetje reizen.

Friede Lox, woonachtig in Nieuwpoort, kwam ons in de vroege ochtend met haar auto ophalen om daarna gezamenlijk de trein te nemen richting binnenland naar de Algemene Vergaderingen van FTG. Eerst werd Maria opgehaald, daarna Annie en dan ik. Maria wachtte Friede op aan de voordeur van haar appartement. Ze was Friede zeer erkentelijk en zo blij voor haar dienstverlening. Friede: “Ik herinner me een lieve dame, altijd vrolijk en elegant gekleed. Ze viel op in de groep met haar rode regenjas, haar blozende kaken en lieve glimlach. Tijdens de lange treinreizen was ze wel stil en vertelde ze weinig. Ze had wat last van haar heupgewricht en sukkelde tijdens de wandelingen. Toch was ze heel attentvol en stelde ze af en toe vragen aan de dienstdoende gids”.

Op elke nieuwe Algemene Vergadering van FTG bloeide Maria open. Ze keek er telkens naar uit. Er was niet enkel de vergadering voor FTG, maar vooral de ontvangst met koffie en boterkoek in de morgen, een middaglunch, een rondleiding met gids of een museumbezoek in de namiddag en een receptie als afsluiter die het zo aangenaam maakten. “Men hoeft niet altijd ver te reizen om mooie dingen te zien”, oordeelde Maria, “Ons land heeft heel wat moois te bieden en doordat we de FTG-vergaderingen mogen bijwonen, leren we ons land beter kennen”! Daarnaast maakten we kennis met heel wat collega-gidsen van andere verenigingen. Dit alles bezorgde ons mooie, verrijkende momenten.

Ik herinner mij dat Maria een pionier was in de aanschaf en het gebruik van een smartphone. Niet moeilijk om daarmee te werken, maar wel nodig te weten hoe die te gebruiken. Ook voor Maria was het een zoeken naar de juiste instellingen op haar smartphone. Tijdens een vergadering van FTG ging haar smartphone af: "Hoe moet je die nu stilzetten, als je dit nog nooit hebt gedaan?". Beschaamd met de smartphone in de hand verplaatste Maria zich naar een andere ruimte. Later kon Maria er goed overweg mee. Berichtjes verzenden waren ook geen probleem meer en ze begreep zelfs niet dat sommigen daar wel moeilijkheden mee hadden niettegenstaande ze goed in computeren waren.

Bij haar definitieve terugtreden als bestuurslid van de gidsenkring op de Algemene Statutaire Vergadering van 27 april 2018 namen we afscheid van Maria Vieren.

Vanaf de opstart van de gidsenkring in 1989 zetelde zij als enige onafgebroken in het maandelijkse bestuur en verkoos ze geen nieuw mandaat meer op te nemen. Voor haar jarenlange inzet kreeg Maria een bloementuil, een passend geschenk, een dankwoord van voorzitter Marc Loy en werd Maria erebestuurslid van onze gidsenkring.

Nieuwpoort 27.08.2011 Maria is de tweede van links.

© Friede Lox

Voor korte tijd nam ik haar taak over als afgevaardigde van onze kring voor de Algemene Vergaderingen van FTG. Menigmaal vroeg men naar Maria, want Maria was een graag gezien lid van deze vereniging, ze was er altijd heel graag bij. Maar Maria liet niets meer van zich horen. Ze was nooit meer aanwezig op een of ander activiteit van onze gidsenkring, noch op een receptie, noch op een bijeenkomst. Maria had zich volledig teruggetrokken. Ooit had Maria mij gezegd: "Wat gedaan is, is gedaan en wat voorbij is, is voorbij!" een standpunt dat Maria wel degelijk had ingenomen en ze was zo aan zichzelf voor immer trouw gebleven.

Met dank aan Annie en Friede voor de mooie momenten samen.

Kalmthout 25.04.2015 van links naar rechts: Maria, Friede en Martine. © HoJ.

Activiteit Lange Nelle 28.02.1992 'Jef klausing zingt ...': Maria in het paars. ©D. Beirens

Panorama-zicht van het vroegere 2de handelsdok
(deze foto hangt aan de reling Jan Piersplein, thv de kassa)

en Hazegras, nu Mercatordok, ± 1966
opleidingsschip Mercator) © archief Mercator

Koperen plaat van Willy Kreitz in de Mercator

Rudy Laforce

In het museumschip Mercator hangt een rood koperen herdenkingsplaat (48x60cm), gemaakt door Willy Kreitz (dezelfde kunstenaar van het Nationaal Monument voor de Zeelieden op het Zeeheldenplein te Oostende).

Willy Kreitz werd geboren te Antwerpen op 3 september 1903 en is overleden te Ukkel op 3 juli 1982.

Kreitz was enerzijds ook een sterke persoonlijkheid. Hij was vanaf 1936 leraar aan de Antwerpse academie en van 1964 tot 1968 aan het Hoger Instituut. Ook als sportman blonk hij uit als kunstschaatser, schermer en tennisspeler. Hij maakte deel uit van de Belgische ijshockeyploeg die deelnam aan de Olympische winterspelen in 1924 en 1936, alsook de Europese kampioenschappen te Wenen in 1927 waar België tweede werd. Als beeldhouwer nam hij bovendien deel aan de kunstwedstrijden op de Olympische Zomerspelen 1936 te Berlijn.

* Enkele essentiële data uit zijn leven en werk :

Van Duitse afkomst - leerling aan de Antwerpse Academie - beeldhouwde hij vooral lieflijke en tedere meisjesfiguren en naakten alsook tal van portretten, o.a. deze van Camille Huysmans, Frans Van Cauwelaert, Leo Delwaide, Albert Lilar...

Voor het realiseren van grote formaten had Kreitz van 1941 tot aan zijn overlijden de beschikking over de kapel van het Godshuis Cornelis Lantschot aan de Falconrui in Antwerpen. Dàr ontstonden dan ook de beelden van het Zeeliedenmonument.

Verder tal van monumenten waaronder: dat van Charles Neyaert te Antwerpen (1946), dat voor de Gevallen Politiebedienden Antwerpen (1949), Minister Robert Gording in Leopoldstad/ Belgisch Congo (1950), Monument voor de Gesneuvelden te Merksem (1950), Monument Jan Olieslagers te Deurne (1952), Monument in de hall van de bureaus van de Compagnie Maritime Belge te Antwerpen, enz...

Opschrift op de koperen plaat:

In memoriam

1914/18 1940/45

'In gratitudine fraterna'

(met broederlijke waardering)

Een gift van B.Z.V. in 1950 aan de Mercator

(B.Z.V.: Belgisch Zeelieden Verbond)

*Deze koperen plaat hangt boven de trap naar de verblijfplaats Commandant Mercator

Licht & Verf bvba

Kardinaal Cardijnlaan 104

8800 Roeselare

Tel. 051 24 68 47 - GSM 0497 39 26 65

Algemene Schilder- en Decoratiewerken

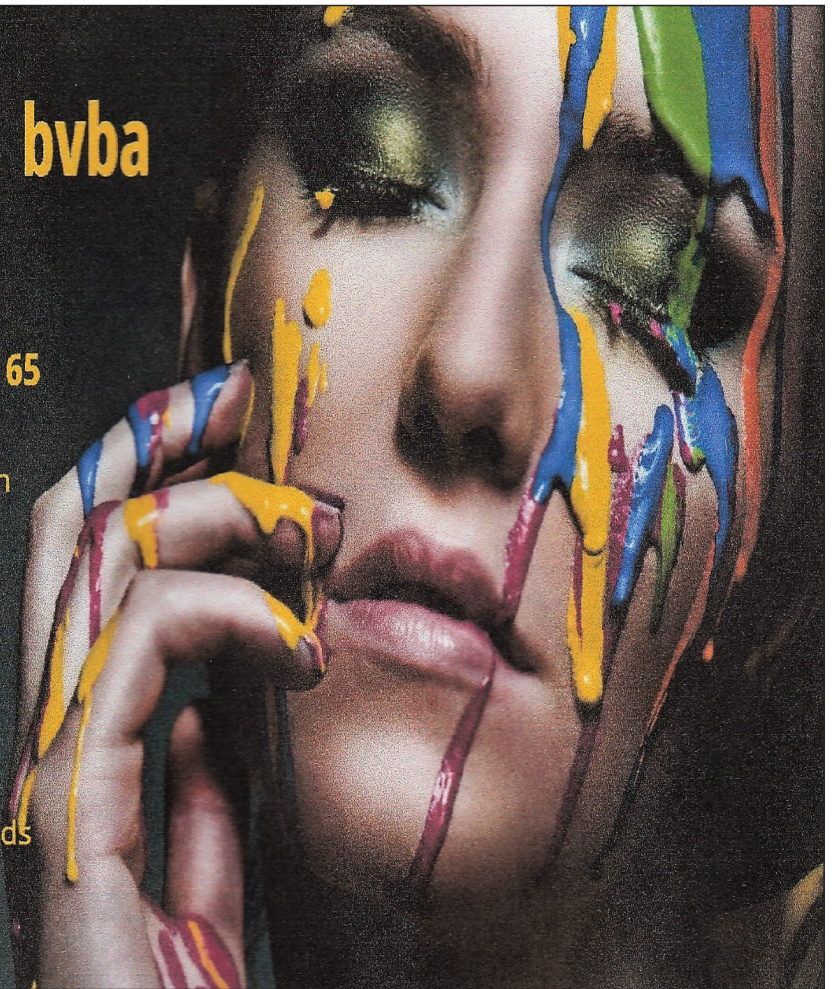
Gordijnen en Overgordijnen

Airless Smitwerken - Smitplamuur

Wand- en Vloerbekleding - Laminaat

Plaatsen van Gyproc wanden en plafonds

www.rooryck.be

IJZERSCULPTUREN KELDERSVOGELS

IJzeren beelden, monumentale en mobiele objecten die voor de tweede keer kennis hebben gemaakt met het vuur.

Een eerste keer in een ijzergieterij of smidse waar zij gloeiend heet de vorm van een werktuig kregen, om zoals alles en allen heel even intens te leven en dan vergeten te worden. Een tweede keer hebben zij het vuur ontmoet om als onderdeel van een totaalbeeld iets onverwachts uit te beelden, een vleugje fantasie te vertolken, de ludieke vorm van een diepzinnige gedachte aannemend.

VOOR ALLE INLICHTINGEN

Pierre Claes

Prins Boudewijnstraat 3 / 8400 Oostende

0475.84 52 70

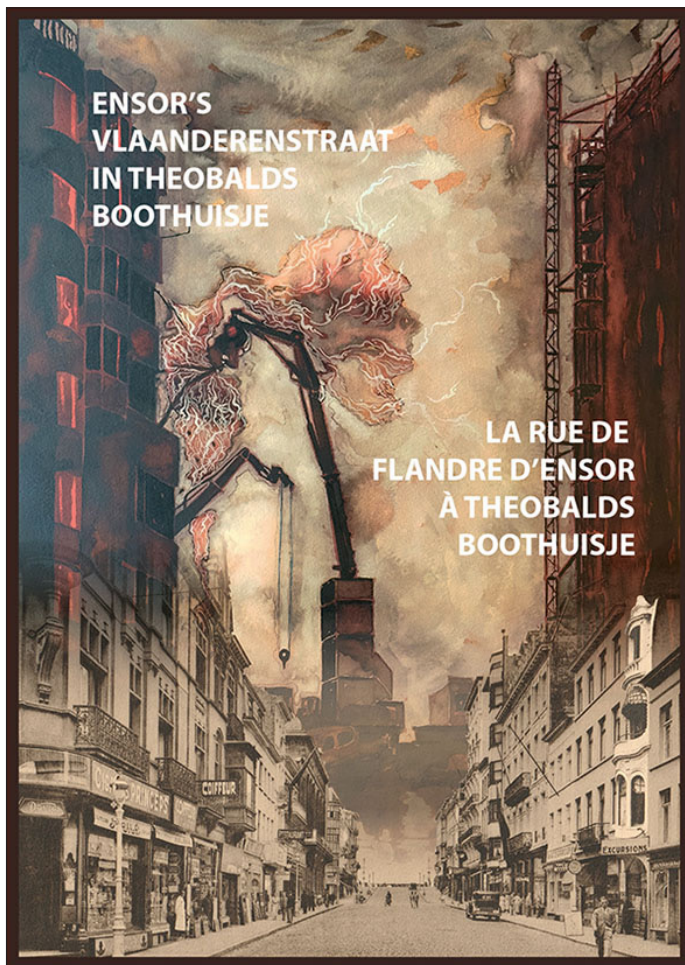
WWW.KELDERVOGELS.BE

DUBBELTENTONSTELLING IN THEOBALDS BOOTHUISJE, VLAANDERENSTRAAT 17

Dirk Beirens

Van het laatste weekend van maart tot het laatste weekend van oktober 2024 vindt in Theobalds Boothuisje een dubbeltentoonstelling plaats in het kader van het Ensorjaar 2024. Dirk Beirens staat in voor het luik 'De Vlaanderenstraat ten tijde van James Ensor (1860-1949)' (tekst en fotomateriaal). Kunstenaar Irène Philips creëert nieuw werk voor 'Patchwork of Ensor's street by Irène Philips'.

De fotopresentatie wordt aangevuld met bezoeken, wandelingen, lezingen en het doornemen van de tentoonstellingspublicatie. Het idee om een boek over de twee tentoonstellingen uit te geven kwam dus later. Dat werd zoeken, puzzelen, raad vragen, data checken en meer illustratiemateriaal verzamelen.

2 expo's in THEOBALDS BOOTHUISJE
Vlaanderenstraat 17 - 8400 Oostende

DE VLAANDERENSTRAAT TEN TIJDE VAN JAMES ENSOR
&
PATCHWORK OF ENSOR'S STREET BY IRÈNE PHILIPS

Van zaterdag 30 maart 2024 tot zondag 27 oktober 2024
Du samedi 30 mars 2024 au dimanche 27 octobre 2024
vrijdag, zaterdag en zondag / vendredi, samedi, dimanche van/de 14.00 - 18.00

20
24

Inkom/Entrée: 2 €
reservatie/réservation:
UITLOKET Oostende
of ter plaatse/ou sur place:
Theobalds Boothuisje

groepen/groups max. 10 P.
Tel.: 0495.63.47.54

Mail: medusaarts@telenet.be

WWW.MEDUSAARTS.BE

*Dit project maakt deel uit van ENSOR 2024, het veelzijdige stadsfestival met tal van expo's en spraakmakende evenementen ter ere van het 75-jarig overlijden van kunstenaar James Ensor.

Het James Ensorhuis op Vlaanderenstraat nummer 27 en Theobalds Boothuisje op Vlaanderenstraat nummer 17 bevinden zich op een penseelstreek van elkaar.

Het James Ensor belevingscentrum, VLAANDERENSTRAAT 29, beoogt het leven van de 'Oostendse meester' op te roepen en zijn werk bekend te maken aan de hand van de vijf belevingszalons. Inbegrepen is het authentieke Ensorhuis, VLAANDERENSTRAAT 27, beschermd op 18.01.1974 met gelijkvloers de souvenirwinkel, de entresol en ten slotte de verdieping met de eetkamer en het blauwe salon. Alleen in de kleine museale ruimte wordt echt werk getoond tijdens tijdelijke tentoonstellingen.

Van Theobalds Boothuisje (nr.17) rechts tot James Ensorhuis (nr.27) links. © Irène Philips, januari 2024

Theobalds Boothuisje bevindt zich in de VLAANDERENSTRAAT 17. Het pand werd officieel beschermd op 22.09.1981. De naam verwijst naar Theobald Van Hille en naar de sierlijke boegvorm van de smalle gevel (2,6 meter). Tekenaar en architect Van Hille (1856-1937) was in dienst bij de stad Oostende toen hij omstreeks 1900 dit opvallende art nouveau-huis ontwierp. Typisch zijn de organische motieven zoals schelpen, ranken, rondingen en sierlijke zweepslagvormen. Op de eerste verdieping steekt een scheepsboeg uit de gevel, vandaar de naam 'Boothuisje'. Op de tweede verdieping is een klein half rond balkon met ijzeren staanders waarop oorspronkelijk een fraaie glas-in-lood (?) luifel steunde. Dergelijke luifels zijn ook te zien op postkaarten van de eerste onpaar genummerde huizen vanaf het Wapenplein. Ze werden spijtig genoeg ruïnes in mei 1940. In de top van de gevel staat het Oostendse wapenschild. Van Hille had in 1895 ook al de kiosk op het Wapenplein getekend. Leo Kuipers uit Eindhoven kocht het onbewoonbaar verklaarde pand en na een grondige restauratie in 2001-2002, werd in dit verrassend architectonisch pareltje Galerie Theobalds Boothuisje gevestigd. Beeldend kunstenaar Irène Philips heeft er sinds 2013 haar schilder- en keramiekatelier. In 2017 werd ze eigenaar en samen met Mireille Aerens (1934 - 2020), filantrope, stichtte ze in 2019 de SON (Stichting van Openbaar Nut): MedusaArts, Aerens-Philips Foundation, waarvan Theobalds Boothuisje nu deel uitmaakt.

Hierna volgt een fragment uit het te verschijnen boekwerk over 'De Vlaanderenstraat ten tijde van James Ensor (1860-1949).

Op de locatie aangeduid met huidig adres VLAANDERENSTRAAT 42 staat nog steeds een hotel, het heet vandaag Albert II. Het neoclassicistische Hôtel de Flandre, op dezelfde plaats, werd tot 1890 uitgebaat door kaarsenfabrikant Joseph David die het in een openbare verkoop in 1873 gekocht had. In 1890 schenkt hij het aan zijn zoon Edouard.

On démolit en ce moment l'Hôtel de Flandre devenu vacant; cet immeuble va être complètement modifié. Le propriétaire y construira une galerie couverte en vitrage, comme le Passage du Nord à Bruxelles, excepté qu'elle n'aura pas d'issue sur la rue Christine; des deux côtés on établira des magasins; les appartements au dessus seront destinés à la location.

Voilà une jolie et heureuse transformation qui sera en même temps un embellissement pour le quartier.

Bericht over de afbraak van het Hotel de Flandre: "Het leeggekomen Hôtel de Flandre wordt gestript en volledig omgebouwd. De eigenaar zal een overdekte galerij met beglazing bouwen, zoals de Noordpassage in Brussel, behalve dat deze geen uitgang zal hebben naar de Christinastraat. Aan beide zijden komen winkels; de appartementen op de verdieping zullen verhuurd worden. Dit is een mooie en gelukkige transformatie die tegelijkertijd een verfraaiing zal zijn voor de buurt."
In: l'Echo d'Ostende 30.11.1890.

Het hotel werd afgebroken en de inboedel en bouwelementen werden openbaar verkocht. Je kunt op de werken van Ensor duidelijk zien dat het nieuwe hotel 'Grand Hôtel Leopold II et Flandre' ('et Flandre' wordt later geschrapt) er nog niet staat in 1890 maar wel in 1891. De architect is (voorlopig?) niet gekend. Misschien geeft Ensors schilderij 'Muziek in de Vlaanderenstraat' wel het openingsfeest met fanfare weer. Onder het nieuwe hotel is in de plaats van de vroegere inrit voor koetsen, de doodlopende chique Galerie Leopold II met tonvormige overwelfde galerij aangelegd. Op het einde kwamen later een bioscoop en een drukkerij. De eclectische voorgevel met dominerende neo-Vlaamse renaissancestijl van het nieuwe hotel uit 1891 is één van de weinige zichtbare grote architectuuroverblijfsels uit de 19de eeuw.

Het complex 'Grand Hotel Leopold II' met gelijknamige Galerij wordt in La Feuille d'Ostende van 9 april 1891 mooi beschreven: "De nieuwe overdekte galerij, in aanbouw op de grond die voorheen door het Hotel de Flandre werd gebruikt, en die, mits goedkeuring, de Leopold II-galerij genoemd zou worden, moest op 10 juni (1891) voltooid zijn. Dit gebouw bestaat uit een groot hotel met bijgebouwen, zeventien winkels met mezzanine en kelder, waarvan sommige in de lijn van het hotel liggen, andere winkels bevinden zich in de rechtervleugel. De achterkant van de galerij, is op het niveau van de eerste verdieping overdekt met een glazen koepel; ze is gereserveerd voor een ruimte met een terras die als café wordt gebruikt. Bij de opgravingen zijn verschillende voorwerpen uit de tijd van het Beleg van Oostende (1601-1604) blootgelegd, waaronder twee zogenaamde 'Voghelaer'-stenen met het jaartal 1345 en drie complete skeletten die naast een van de stenen liggen. "

Postkaart Hôtel Leopold II in interbellum.
Uitbater is Depuydt.

Verzameling D. Beirens.

— ❖ ❖ ❖ OSTEND ❖ ❖ ❖ —

Grand Hotel Leopold II and de Flandre

FIRST CLASS ENGLISH FAMILY HOTEL AND PENSION
RUE DE FLANDRE, 8, the most frequented street of
the town.

Close to and with view on the sea; near all places of entertainment Kursaal, Casino, Theatre, also the Baths and the English Church. Latest sanitary improvements, every modern comfort.

ELECTRIC LIGHT THROUGHOUT.

Sitting and smoking rooms. Very advantageous arrangements for families and long stay. All enquiries receive prompt attention.

Good cuisine and Cellar.

English attendants. Civility. The omnibus of the hotel meets all trains and steamers.

E. DAVID-VAN CUYCK
PROPRIETOR AND MANAGER

ALSO PROPRIETOR OF THE DINING AND DRAWING ROOMS OF THE KURSAAL.

The proprietor having resided many years in England is well able to cater for English visitors.

Boarding terms from 7^s a day. — No extras.
Comfortable bedrooms, light and attendance from 3 francs a day.

— ❖ ❖ ❖ HOURS OF MEALS ❖ ❖ ❖ —

Breakfast : At convenience from 7 till 10 1/2 a. M.   Dinner : At convenience from 5 1/2 till 8 1/2 o'clock.
Luncheon   »   » 11 1/2 » 2 1/2 P. M.   Tea, Coffee, Chocolate and Milk always handy.

DINNERS A LA CARTE — MEALS ARE TAKEN AT SEPARATE TABLES.

*Advertentie in het Engels voor Grand Hotel Leopold II and de Flandre,
E. David - Van Cuyck. In: Van Caillie André, Oud Oostende in beeld, deel 4, p.54.*

MAISONS RECOMMANDÉES D'OSTENDE

Au Corset Royal

Au Corset Royal

Maison A. BERNAERTS

15, Galerie Léopold

OSTENDE

Maison de tout premier ordre. — Corsés perfectionnés sur mesure. — Jupons assortis. — Ceintures.

Les corsés de la Maison du CORSET ROYAL sont justement réputés pour leur élégance, leur solidité et leur bon marché. Ils ont du reste été médaillés à toutes les expositions.

Mesdames,

Avant d'acheter un corset sur mesure, allez voir les modèles déposés AU CORSET ROYAL.

Les voir c'est les adopter.

Où s'habillent

toutes les dames élégantes
fréquentant la plage d'Ostende???

AU ROYAL HOUSE

15, Galerie Léopold II

Naar the place d'Armes

MAISON DE PREMIER ORDRE

Médailles à toutes les Expositions

COUPE SPÉCIALE

Cachet tout particulier d'élégance

In de 'Galerie Léopold' vestigen zich al vlug exclusieve winkels en boetieks zoals 'Au Corset Royal' van Maison A. Bernaerts Ostende, later ook andere zaken. Over die doodlopende galerij werd ook het volgende geroddeld: "In het begin van de jaren 1920 werden tegen het galerij-einde zowel pastaproducten als pornografische boekjes verkocht.

Alle aanwezige mannen beweerden dat ze kwamen voor de ...". Die vrije verkoop werd aan banden gelegd door de 'vuileboekskes'-wet van 11 april 1936 die de invoer, verkoop en verspreiding van vreemde ontuchtige publicaties strafbaar stelde.

Na WOI, in 1923, verkoopt E. David zijn hotel en de winkelpanden aan de naamloze vennootschap 'Ostende Littoral'.

Un secours de quarante francs est accordé au nommé Bony François, maçon à Eerneghem, travaillant à Ostende, Galerie Léopold II. Portant une poutrelle, il a glissé et est tombé du rez-de-chaussée dans la cave; la poutrelle est tombée sur la jambe gauche, qui a une double fracture.

Bericht over een werkongeval: "Een vergoeding van veertig frank werd toegekend aan Bony François, metselaar te Eerneghem, werkzaam te Oostende, Galerie Léopold II. Met een balk op de schouder gleed hij uit en viel van de begane grond in de kelder; de balk viel op het linkerbeen, dat een dubbele breuk heeft." In: l'Echo d'Ostende, 17.05.1891.

Wat hieraan voorafgaat en volgt zal je kunnen lezen in het te verschijnen boek.

VAN HARTE WELKOM OP DE DUBBELTENTOONSTELLING

Toope

Toope

Groentenmarkt 11, 8400 Oostende

T 059 40 31 06 · M 0468 48 56 70 · toope1@telenet.be

Di & Woe gesloten · · www.bistro-toope.be

BTW BE0715.482.985

Ontbijt · Lunch · Tea-Room · Feest- en vergaderzaal

Evacuaties te Oostende tijdens WOII

Georges Ruys

Een evacuatie van een gedeelte der bevolking in grote steden gebeurde tijdens de oorlog overal regelmatig, dus niet alleen in Oostende. Het werd door de bezetter opgelegd zodra men gevechten of aanvallen vreesde in het betrokken gebied.

Op 10 augustus 1941 werd een eerste gedeeltelijke evacuatie in grote steden bevolen, zo ook in Oostende (1) en wel in de omgeving van het vliegveld van Stene, dat toen nog een zelfstandige gemeente was. Het strategisch belang van deze luchthaven was praktisch nihil gezien er een minimum aan activiteiten op en rond de site plaatsvonden. Vóór de vijandelikheden was de Belgische schietschool van de Luchtmacht hier gevestigd maar dat was alles. Het vliegveld was wel bekend als 'Militair uitwijkingsvliegveld numer 3', zodat er enigszins een etiket van belangrijkheid aan kleefde. De Duitsers maakten eerder gebruik, hoewel ook in geringe mate, van het nieuwe vliegveld te Raversijde, waarvan de pistes reeds in de lente van 1940 waren aangelegd met het steengruis der puinen van de bombardementen in de Kapellestraat in mei 1940.

Deze evacuatie was zoals overal louter bedoeld om het bewonersaantal uit te dunnen in de omgeving, om bij vijandelijke luchtaanvallen het dodencijfer te drukken.

Wie kon, week uit naar familie op het platteland in de omtrek.

De ontruiming kenden overal te lande een chaotisch verloop. Dat kwam door het gebrek aan voorbereiding en de vele geëvacueerden die met veel moeite in korte tijd ergens anders onderdak probeerden te vinden. Lukte dat niet, kregen ze een schuiladres toegewezen in een ander dorp of stad.

Veel onduidelijkheden in de orders, bracht een warboel en een bron van ontevredenheid bij de betrokkenen teweeg. Ontruimingstermijnen werden gewijzigd, ingetrokken en weer afgekondigd. Het overleg tussen de Wehrmacht en het burgerlijk bestuur verliep zeer stroef.

Een tweede bevel tot gedeeltelijke ontruiming te Oostende kwam er in september 1942. Ditmaal vooral voor bewoners rond het havengebied en waar zwaar geschut stond. Ze dienden veiliger oorden op te zoeken. Deze ontruiming was miniem gezien de bewoning rondom deze plaatsen schaars was.

Ook de oud-beroepsmilitairen kregen toen het bevel het kustgebied te verlaten, omdat men van hen sabotage vreesde.

Een volgend dringend bevel tot evacuatie kwam er op zaterdag 4 januari 1944. De bewoners van de wijk Sint-Jan wiens woning enigszins het vliegveld van Stene benaderde, kregen het bevel hun woonst te verlaten tegen uiterlijk dinsdag 7 januari.

Het betrof volgende huizen met hun bewoners: in de Oogststraat (= deel Leeuwerikenstraat op Oostends grondgebied) 63 huizen, in de Mariakerkelaan 23 huizen, in de Molenstraat 20 huizen, in de Smedenstraat 9 huizen, in de Koerspleinstraat 16 huizen, in de Sint-Jansstraat 15 huizen, in de Van Dijkstraat 10 huizen, in de Slachterstraat 5 huizen in totaal een 200-tal gezinnen. Ze moesten intrekken bij familie of in verlaten huizen in Stene.

Daarbij waren 150 inwoners van de wijk St-Jan omdat die wijk deels bij Stene hoorde. (3) In feite was het weer een poging om bij een nakende en verwachte aanval het aantal burgerslachtoffers te minderen.

Waarschuwingen

Vanaf januari 1944 verscheen wekelijks de algemene toestand in de kranten en men was er vast van overtuigd dat een invasie nakend was. Men gaf zelfs de sterkte van de invasievloot op.

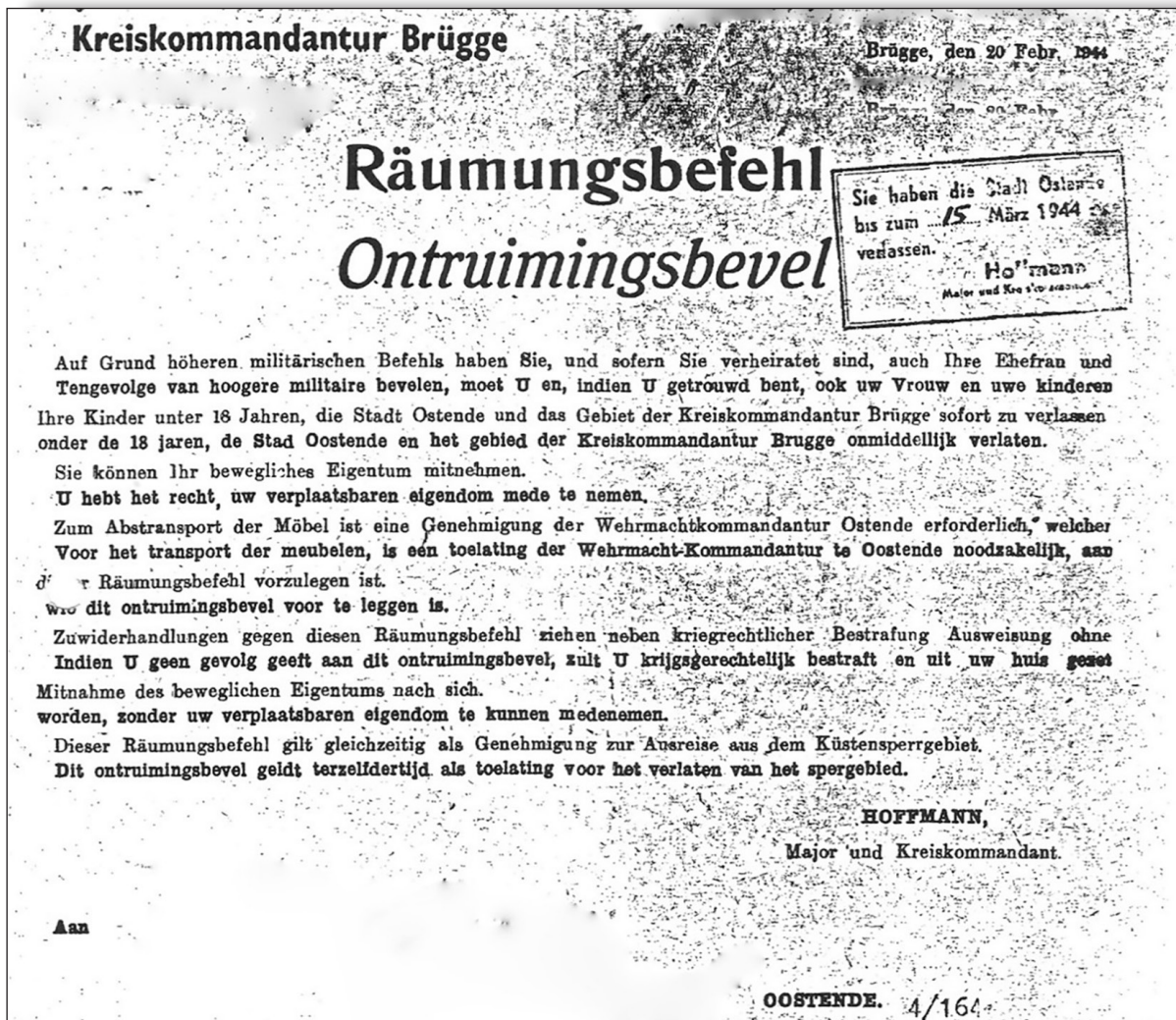
De grote evacuatie

In februari 1944 werd opnieuw een gedeeltelijke evacuatie van Oostende bevolen door de Kreiskommandantur te Brugge.

De poldergemeenten en een deel van de kustgemeenten waren deels onder water gezet en ontruimd en in navolging van WO1 wou men op die manier de verwachte aanval afstoppen.

Om die reden werd de grote evacuatie bevolen.

Op 20 februari 1944 werd het 'Räumungsbefehl' door Majoor Hoffman (4) overgemaakt aan het stadsbestuur met de namen van een groot aantal Oostendenaars die verplicht werden de stad te verlaten. Voor degenen die daartoe het bevel ontvingen, moest de evacuatie voor 11 maart uitgevoerd zijn. Als uitwijkstad voor de Oostendenaars werd Oudenaarde aangewezen. Elke geëvacueerde mocht 150 kg bagage meenemen. De treinreis duurde circa 3.30 uur.

De Duitse minister van Propaganda Joseph Goebbels schreef in zijn wekelijkse artikel in 'Das Reich' al van eind oktober 1943, dat er geen twijfel bestond dat er een invasie zou komen in de zone tussen de Franse en Belgische kustgebieden en de Rijnmonding. Bijna wekelijks vermeldde hij details daarover in zijn artikels. Zelfs mogelijke datums van een landing worden vermeld. "Überall entlang der Küste muss die Bevölkerung in das Innland ausweichen, um die Anzahl der Opfer bei einer Landung zu beschränken."
"(Overal langs de kusten moet de bevolking wijken om het aantal burgerslachtoffers bij een landing te beperken.)"

Naar aanleiding van deze grote evacuatie liet oorlogsburgemeester Loones op 25 februari 44 daartoe de maatregelen uithangen in de stad.

De dienst voor evacuatie van de stad Oostende kreeg van begin februari 1944 tot maart meer dan 20.000 evacuatiebevelen toegestuurd uit Brugge die niet allen ter bestemming geraakten. Sommige inwoners waren reeds vertrokken, werkten in Duitsland, waren onvindbaar of overleden. Uiteindelijk kregen naar schatting een goede 12.000 personen een bevel tot evacuatie in handen.

Wie als geëvacueerde geen onderkomen vond, ongeveer 1.250 personen, kon in Oudenaarde of omliggende dorpen huisvesting krijgen, namelijk te: Bevere/Eine/Etikhove/Huise/Lozer(gehucht in Kruishoutem)/Maarke-Kerkem (deelgemeente van Maarkedal) /Mater/Melden/Moregem (deelgemeente van Petegem)/Oike/Petegem/ St Maria-Horebeke/Wortegem/Zingem.

De grote gedwongen uittocht begint in maart 1944.

De eerste evacuatietrein naar Oudenaarde vertrok reeds op donderdag 2 maart 1944. Een tweede trein op donderdag 9 maart en een derde trein op vrijdag 17 maart.

Voor de uitgewekenen van Oostende die naar Antwerpen waren vertrokken, was daar ter plaatse een onthaalcentrum opgericht. Ze kwamen elke zondagmorgen samen in de Pelikaanstraat in het lokaal 'Samson'. (2)

Ook in Gent en Roeselare werd een Oostendse club van geëvacueerden opgericht.

- Op 1 maart 1944 verklaarde Hitler het volgende: "Het is duidelijk dat er een Engels-Amerikaanse landing in het westen moet en zal komen."
- In maart 1944 wordt de invasie verwacht binnen 6 à 10 weken, ongeveer eind april één week voor de volle maan.
- Met het vooruitzicht van een nakende invasie werden de burgers uit de kustgebieden nogmaals dringend verzocht uit te wijken naar het hinterland. Het gevolg was dat zich een golf van profiteurs, opkopers en verhuizers manifesteerde om de huizen tegen woekerprijzen op te kopen. (5)

Laatste bevel tot evacuatie

Eerder al had de bezetter bij de personen die niet noodzakelijk waren voor de werking in de stad, aangedrongen om uit te wijken, dit in het vooruitzicht van de gevolgen bij een mogelijke landing.

Op 4 augustus 1944 kreeg de Oostendse bevolking van de Krijgskommandantuur van Brugge opnieuw een bevel tot evacuatie.

AAN DE VERPLICHT GEEVACUEERDEN

ONDERRICHTINGEN

1. — Afhaling der evacuatiekaart.

Ieder gezinshoofd, of alleenstaander, die, ten gevolge van het bevel der Duitse Overheid, verplicht wordt te ontruimen, dient, voor zijn vertrek, de evacuatiefiches voor hem en voor zijn gezin af te halen, in de Maria-Hendrikaschool, Ieperstr., 3, van 16 tot 25 dezer, uitgenomen den Zondag.

Wie dit zou verzuimen, stelt zich bloot aan onaangenaamheden in verband met eventuele latere schadeloosstelling, enz.

2. — Voorlegging der identiteitsbewijzen.

Ieder betrokken persoon dient mede te brengen: Identiteitskaarten, huwelijksboekje, blauwe en gele rantsoeneringskaarten, en alle andere identiteitsbewijzen.

3. — Mobilair of huisraad.

Meubelen noch huisraad mogen verhuisd worden zonder schriftelijke toelating van de plaatselijke Wehrmachtcommandantur, Leopoldlaan, 10.

De aanvraag-formulieren tot verhuizing van mobilair zal aan eenieder samen met de evacuatiefiche ter hand gesteld worden.

4. — Onderkomen.

Bij het ontvangen der voornoemde fiche zal eenieder moeten verklaren of hij op eigen krachten zal verhuizen of indien hij verlangt door de Stad geëvacueerd te worden.

a) Diegenen die op eigen kosten vertrekken zullen moeten opgeven:

1. Datum van hun vertrek;

2. Naam van de toevluchtsgemeente en het adres waar zij een onderkomen gevonden hebben.

Alle mogelijke schikkingen zullen worden getroffen, om de personen, die over geen vervoer beschikken, behulpzaam te zijn. Niemand zal zijn verblijf mogen overbrengen naar een gemeente gelegen in een der arrondissementen Oostende, Brugge, Veurne of Diksmulde. Slechts in dringende, uitzonderlijke gevallen (b.v. bij familie), kan de Kreiskommandantur uitzonderingen toestaan. De aanvraag daartoe moet vooraf door den Burgemeester van de toevluchtsgemeente goedgekeurd worden;

b) Aan diegenen, die, met de hulp van de stad evacueeren, zal de datum van vertrek en het bestemmingsoord medege-deeld worden. Zij zullen voorloopig hun mobilair niet kunnen medenemen; het dient aan de goede zorgen van een betrouwbaar persoon te worden toevertrouwd, in afwachting, dat voor de overbrenging er van kan worden gezorgd.

Zij worden echter in de gelegenheid gesteld maximum 150 kgr. per persoon met zich te nemen.

Nadere onderrichtingen, omtrent hun verplaatsing en het overbrengen van het mobilair, zullen hen persoonlijk en te gepasten tijde worden bekend gemaakt.

Wie tegen 10 augustus niet in het bezit was van een getuigschrift tot vrijstelling moest de stad verlaten. De ontruiming was voorzien op 11 augustus en zou in 2 weken moeten uitgevoerd zijn. Als gunst mocht men wel zijn eerder aangeslagen radiotoestel terughalen, mits voorlegging van het inleveringsbewijs.

(6)

Als toevluchtsgemeente werd toen Ename aangewezen. Slechts 686 Oostendenaren voldeden aan de oproep. De rest gebaarde van niets. De landing was begonnen op 6 juni en de geallieerden kwamen dagelijks dichterbij. De Duitse administratie was een grote chaos geworden door de onophoudelijke bomaanvallen op dat land, met grote gevolgen voor hun administratie in de bezette gebieden.

Een maand later vertrokken de Duitsers uit Oostende.

In de nasleep van de sporadische terugkeer van de geëvacueerden werden verschillende processen gevoerd.

Klachten tegen onbekenden of toezichthouders werden gevoerd wegens verregaande nalatigheden of verdwijning van goederen enz.

Bronnen:

(1) 'Aan de verplicht geëvacueerden'- affiche

(2) *Geschiedenis van de Sint-Jansparochie te Oostende 1924-1974*, p.35

(3) *Idem* (2) p.33

(4) 'Räumungsbefehl' door Majoor Hoffman - Affiche (4)

(5) *Le Soir* 19.02.1944

(6) *Het Strand* 12.08.1944

Ambtelijke Mededeling + Nota Arrondissement-scommissariaat van Oudenaarde 28.02.944 + Gruppe Gent bericht Nr 9300 (datum onleesbaar) + Stad Oostende: stand van de evacuatieverrichtingen

TOEMAATJE

Dirk Beirens

De Oostendse leraar-auteur Karel Jonckheere (1906-1993) woonde in 1944 in de Plantenstraat 55. Op 24 januari 1994 schreef hij naar een bevriende Antwerpse familie onderstaande brief.

“Dit is een brief van gezin tot gezin. Geloof niets van wat er te Antwerpen over de evacuatie van de kust wordt verteld. Er is nog niets van. Het enige affiche, dat in de jongste dagen werd aan de muren gekleefd – met slechte pap – liep over de rantsoeneering van kinderhemden. Wat waar is: van twintig gemeenten langs den IJzer, moeten de hofsteden, die op peil -4 liggen, tegen 15 februari met have en goed naar Oost-Vlaanderen. Meer is er niet.

Maar er kan meer komen. En daarom: onze meubels staan te Antwerpen, en nog het één en het ander, en we gelooven niet dat uw stad ooit zal leeg moeten. Hoe vriendelijk alle vrienden echter ook zijn, wij mogen van deze vriendelijkheid geen misbruik maken, om vrienden te blijven. Wij zouden gaarne ‘thuis’ zijn.

Met onzen schoonsten hoed in de hand vragen we U derhalve of ge soms geneigd zoudt zijn Uw hutje te verhuren te Kalmthout. Ik ben in Mexico bij de indianen geweest, ge hebt misschien Tita’s avonturen gelezen, zoodat we spoedig tevreden zijn. Als ge wilt, kunt ge behalve den huurprijs eieren krijgen, voor niets, want we hebben hier tien schoone leggende kippen. Ik zou ze verdorie meebrengen, liever dan een postuurtje of het portret van Vondel. We zijn nog niet weg maar we vrezzen, als de eerste etappe zou doorgaan – ouderlingen, vrouwen en kinderen – dat de paedagogen hier dan terecht overbodig zouden zijn. Het zijn geen lachedingen, alhoewel ze ons toch kalm vinden. Méér dan levenlooze dingen zijn ons dierbaar hond en kat. In de stad ziet men niet gaarne zulke commensalen (= organisme dat voordeel heeft doordat het met of op een ander organisme leeft, terwijl dit ander organisme daar geen voor- of nadeel van heeft). Mogen we U vragen dit strict intiem te houden want dit schrijven, alhoewel het met de beste bedoelingen werd gesteld, zou soms als krenkend voor, ja waarvoor?? ... kunnen aangezien worden.

Met onzen hartelijksten candidaat-bannelingen groet en innigen dank vooraf.

Uw Karel

(Verzameling D. Beirens)

BABOR
INSTITUTE
ALLURE

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Ann Vanspeybroeck
Jozef II-straat 38
8400 Oostende

059 70 00 02

www.allurebabor.be

 [allure_baborinstitute](https://www.instagram.com/allure_baborinstitute)

 [Allure Babor institute](https://www.facebook.com/AllureBaborinstitute)

Geniet van het moment, geniet van wie je bent - onze passie, ons vak

Ondertussen zijn we al 15 jaar een gevestigde waarde in Oostende, met vernieuwde behandelingen nieuwe technieken proberen we steeds up-to-date te zijn.

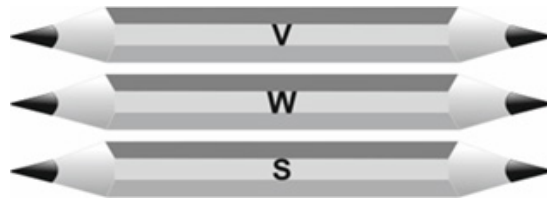
We staan voor **huidverbetering** in een ontspannen omgeving. Uiterst professionele behandelingen met een zichtbaar resultaat, dit in samenwerking met het merk Babor. Hier kun je op adem komen en tijd nemen voor jezelf.

Wij geven graag onze kennis door en begeleiden je in de zoektocht naar de ideale producten en behandeling van 'JOUW huid'. Wij bieden ook alle klassieke behandelingen aan, suikerontharing en het allernieuwste is **dermaplaning**. Ook kun je een behandeling in duo boeken, wij beschikken over een hele mooie duocabine.

Wij kijken ernaar uit om je binnenkort te verzorgen. WELKOM

De Vereniging van West-Vlaamse Schrijvers (VWS) en Oostende

Stefaan Pennynck

De Vereniging van West-Vlaamse Schrijvers vzw (VWS) heeft als doel de belangstelling voor literatuur in de provincie West-Vlaanderen, en bij uitbreiding in het Nederlandstalige taalgebied, te bevorderen. Ze moedigt de kritische reflectie over literaire teksten aan en bevordert de ontmoeting tussen schrijvers onderling en tussen schrijvers en lezers. Ze ondersteunt beginnende schrijvers via uitgifte van nieuwsbrieven, een jaarboek en de uitreiking van een jaarlijkse VWS-prijs.

Historiek – van VWS Cahiers naar Jaarboeken

Op 13 mei 1961 werd de VWS gesticht door Fernand Bonneure, Paul de Wispelaere, Jaak Fontier, Marcel Matthijs, Ria Scarphout, Jan van der Hoeven, Jan Vercammen, Albert Vermeire en Staf Weyts als pluralistische vereniging, open van geest, wars van verzuiling en levensbeschouwelijke overtuigingen, ver van politiek en sociale klassen. Iedereen was welkom, zonder taboe, noch artistieke of literaire dwang. De definitie van wie een schrijver was, werd zeer ruim ingevuld. Vanaf 1966 werden de VWS-cahiers uitgegeven, een reeks monografieën over auteurs die afkomstig zijn uit de provincie West-Vlaanderen of er hun literaire wortels hebben gevonden. Elk cahier bestudeert een romancier, dichter, filosoof, politicus, wetenschapper, liedschrijver, jeugd- en/of kinderauteur met telkens een inleidend essay, een bloemlezing, illustraties, eventueel een handschrift en een uitgebreide bibliografie. Van 1966 tot 2014 verschenen in totaal 283 Cahiers¹. Vanaf 2015 werden de 'Cahiers' en de 'Monografieën' opgevolgd door een 'Jaarboek', waarin naast auteursportretten diepgravende essays over aan de actualiteit gebonden thema's zijn opgenomen, evenals recensies, opvallende biografieën, opmerkelijke schrijfplannen, markante literaire gebeurtenissen.

Blog en VWS-Prijzen

Aangepast aan de huidige digitale evolutie heeft de VWS een blogpagina "Dun lied, donkere draad" (<https://blogvandeVWS.blogspot.com/>) waar uitgebreide nieuwsberichten rond het literaire leven in West-Vlaanderen bijgehouden worden. Een periodieke elektronische Nieuwsbrief brengt korte berichten met links naar meer info, dikwijls na deze blogberichtgeving. Op de blog vind-je ook een overzicht van de Jaarwerken die sedert 2015 verschenen zijn en de lijst van laureaten van de jaarlijkse VWS-Prijs. Sinds 2015, na het verdwijnen van de literaire prijzen die door de provincie West-Vlaanderen werden toegekend, kent de VWS jaarlijks een literaire prijs toe aan een schrijver met wortels in of relaties met West-Vlaanderen.

1 Een volledige lijst vind je op <https://nl.wikipedia.org/wiki/VWS-cahiers>

De prijs is een origineel beeldhouwwerk van Renaat Ramon. De uitreiking vindt telkens plaats bij de voorstelling van het nieuwe VWS-jaarboek waarin ook een uitgebreide bijdrage over de laureaat gepubliceerd wordt.

VWS en Oostende

Ook Oostende komt ruim aan bod in de werking van VWS. Zo zijn er diverse Cahiers over Oostendse auteurs en verschenen recent in de Jaarboeken essays over Gaston Duribreux (2019), Karel Jonkheere (2020), West-Vlaamse maritieme literatuur (2021) met talrijke Oostendse auteurs, Flor Vandekerckhove (2022) en Ingrid Knipfer (2023) en de werking van De Letterie (2020). Last, but not least was er de medewerking aan de eerste Oostendse Boekenbeurs op initiatief van G. Ollieuz, R. Desnerck en L. Vanacker, een samenwerking die door iedereen erg gewaardeerd werd en voor herhaling vatbaar is.

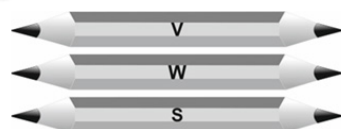
Leden en sponsors houden VWS in stand.

De activiteiten en publicaties van VWS werden vanaf de aanvang financieel gesteund door de provincie West-Vlaanderen en dit totdat in 2014 de Vlaamse Gemeenschap de culturele bevoegdheid van de provincies afschafte, zonder de ondersteunende betoelagen vanwege de provincies over te nemen. De Vereniging van West-Vlaamse schrijvers verloor zijn natuurlijke partner en ondersteuner. Ze moest zich voortaan op eigen kracht zien te redden. VWS houdt vandaag stand dankzij haar ledenwerking en sponsoring. De leden van VWS zijn schrijvers, bibliotheken en lezers in het algemeen. Leden krijgen digitaal iedere maand een nieuwsbrief met info over schrijvers en commentaren over boeken, het jaarboek en worden uitgenodigd op de jaarlijkse boekvoorstelling en uitreiking van de VWS-prijs.

Lidmaatschap VWS bedraagt 30 euro, een steunabonnement is er vanaf 50 euro.
(Steunende leden worden vermeld in het Jaarboek.)

Info lidmaatschap: georges.hoet@skynet.be of bij GLN-lid Stefaan Pennynck.

vereniging van West-Vlaamse schrijvers

VWS brengt West-Vlaamse schrijvers en lezers samen via
een nieuwsbrief over recente publicaties,
literaire evenementen, prijzen e.a. aankondigingen,
een jaarboek en een jaarlijkse Prijs VWS.

Lidmaatschap: 30 euro
Steunabonnement: 50 euro*.

Info lidmaatschap: georges.hoet@skynet.be
of bij GLN-lid Stefaan Pennynck

Historiek, opdracht en links VWS vind je op Wikipedia.

*Steunende leden worden vermeld in het Jaarboek.
IBAN BE85 0015 1408 3306

Jan Bultheel tekent Ensorstrip

Vanaf 19 december is het boek 'Onze James, de vrouwen van Ensor' door Jan Bultheel te koop! Nochtans een uitgesproken misogyn en verstokte vrijgezel, werd Ensor heel zijn leven lang omringd door vrouwen: zijn tante Mimi en moeder Trinette in de souvenirwinkel onder zijn atelier, zijn siren Auguste Boogaerts, de bewonderaarster Emma Lambotte en Mariette Rousseau, met wie hij een platonische relatie had. Ze cirkelden om hem heen als planeten rond de zon, of had hij hen nodig om te schitteren?

Ostend City Walks bundelt Oostendse stadswandelingen

De nieuwe Ostend City Walks-app bundelt het diverse aanbod aan stadswandelingen in één handige app. Zowel informatieve wandelingen als de Marvin Gaye Midnight Love Tour en The Crystal Ship-routes als zoektochten zoals het Mariakerkemysterie vinden hun plaats in dit handige platform. Met deze app wil Toerisme Oostende nog meer inzetten op de vele verhalen die Oostende rijk is. Via de Ostend City Walks-app, wordt ook een gloednieuwe audiowandeling rond Maritiem Oostende aangeboden!.

Winter & Valentijn

Uit Hadewijch, pseudo-Hadewijch, Hadewijch handschrift 1325-1350, Brussel KB 2879-80 f62

Ay, al es nu die winter cout,
Cort die daghe ende die nachte langhe,
Ons naket saen een somer stout
Die ons ute dien bedwanghe
Schiere sal bringhen; dat es in schine
Bi desen nuwen jare;
Die hasel brinct ons bloemen fine:
Dat es een teken openbare
--Ay, vale, vale milies--
Ghi alle die nuwen tide
--Si dixero, non satis est
Om minne wilt wesen blide

Bewerking door de Oostendse schrijver

Karel Jonckheere:

Ei, al is 't nu winters koud, met dagen
zo kort en langer de nachten, dra nadert weer de zomer
boud, die zal ons
uit dit smachten spoedig bevrijden: het zal gebeuren in
deze nieuwe tijden:
de hazelaars zullen gaan geuren, ten teken van zeker
verbeiden.
Leef wel, duizendmaal, - gij allen dit vers getijde, - Zo ik
't zeg,
het ware niet genoeg! – in liefde wilt u verblijden.)

De rest van de 9 strofen kun je lezen op:

<https://www.liederenbank.nl/text.php?recordid=24995&lan=nl>

NIEUW FIETSPAD VOOR STATIONSSTRAAT

Stad Oostende investeerde samen met Farys in de aanleg van een nieuw fietspad in de Stationsstraat. Ook de nutsleidingen en de riolering werden vernieuwd. De werken zijn achter de rug. De straat is intussen opnieuw toegankelijk voor het verkeer.

De aanleg van het nieuwe fietspad in de Stationsstraat is voltooid. Intussen werd de wegmarkering aangebracht en is er opnieuw doorgaand verkeer mogelijk.

Het gaat over een vrijliggend fietspad dat de verbinding maakt tussen de vrijliggende fietspaden in de Oudenburgsesteenweg en de Zandvoordestraat. Daarnaast werden ook alle nutsleidingen (waterleiding, gas, elektriciteit en netwerkkabels) en de riolering in de straat vernieuwd.

De groenaanleg - een groene haag als afscheiding tussen het fietspad en de rijweg - volgt binnenkort. Door het warme najaar is het plantseizoen opgeschoven.

Het (her)aanleggen van fietspaden kadert in de ambitie om van Stad Oostende dé fietsstad van Vlaanderen te maken. De totale kostprijs van de werken bedroeg 1.172.883,69 euro (incl. btw) waarvan 783.538,47 euro (incl. btw) voor de Stad en 389.345,22 euro (incl. btw) voor Farys. Het project kon ook rekenen op een subsidie uit het Kopenhagenplan.

Gepubliceerd op dinsdag 28 november 2023 11.00u

<https://www.oostende.be/nieuw-fietspad-voor-stationstraat>

FOTOSOUVENIRS VAN VOORBIJE ACTIVITEITEN

Lange-Nelle-leden op verkenning door de Oostendse culinaire folklore op 13.01 & 20.01.2024 onder leiding van Dirk Beirens

Foto's Els Lenaerts en Katrien Denoo

Lange-Nelle-leden veroverde het Oostendse stadhuis op 21.12.2023 onder leiding van Hilde Veulemans

Foto's Luc Van Speybroeck

UIT LUCIENS PUBLIBOEKJE 4: DE KERKSTRAAT

DE BEST GEKENE EN OUDSTE DROGERIJ

LA PLUS ANCIENNE MAISON DE LA PLACE

PHARMACIE
DROGUERIE
APOTHEEK

LA MIEUX ASSORTIE

GROOTSTE VOORRAAD

DE GOEDKOOPSTE

Herboristeries
Couleurs - Vernis
Articles de Pêche
Ficelles

A L'ÉLÉPHANT 16, Rue de l'Église, 16
OSTENDE

VOOR UW ELECTRISCHE INRICHTINGEN HET HUIS

VERZAMELD DOOR

O. ALLEYN

29 KERKSTRAAT Oostende Tel 10

Algemeene depothouder der
Accumulatoren EDISON

01 WAARDORG

A L'ÉLÉPHANT

Droguerie Pharmacie

COIN DES RUES DES SŒURS BLANCHES
ET DE L'ÉGLISE
OSTENDE

Toutes les Spécialités — Tous les Produits

CH. DE BARSE-BAUWENS

Specialiteit van pracht- en gewone doodkisten
Spécialité de cercueils de luxe et ordinaires

INLICHTINGEN KOSTELOOS
RENSEIGNEMENTS GRATUITS

Oostende KERKSTRAAT, 3
NEVENS HET STADHUIS
RUE DE L'ÉGLISE, 3
CÔTÉ DE L'HOTEL-DE-VILLE.

JUWEELN — HORLOGEN

ZILVERWERK

Huis René SIX

11, KERKSTRAAT, OOSTENDE

VERMAKINGEN

HUIS VAN MASSENHOVE

LINNENMAGAZIJN "DE KUST"

25, hoek Oost en Kerkstraat
OOSTENDE

KOUSEN - ONDERGOED VOOR DAMES EN HEEREN
WOLLEN KINDERARTIKELN - SAJET - ZIJDE
LIJNWAAD - BADKOSTUMEN - KANTEN

Druk. Carillon - Oostende

MOEDERS, indien gij de gezondheid uwer kindertjes betracht, gebruikt aanstonds de

WINDOLIE VANDEWALLE

een onmisbare schat voor de kleine kindertjēe
DE WINDOLIE VANDE WALLE,
zonder annijs bereid, vervangt zeer voordēlig de Slaapsiropen en Zuurflesschen, zonder den minsten nadeeligen invloed op de hersenen der kinderen te weeg te brengen, geneest alle maagpijn en zuur, stilt oogenblikkelijk de felste buikpijnen der kinderen en lost onmiddellijk de winden.

PRIJS: DE FLESCHE 4.75 DE HALVE FLESCHE 2.50 FR

(Te Rousselaere, alleenlijk te verkrijgen bij den uitvinder en bereider Frans VANDE WALLE-MASSELS, Apotheker-Scheikundige, Rousselaere.

Depositariissen: De Praters, Louisastraat te Oostende Halewyck, Gr. Markt, 12. Ardou, Kerkstraat, 16.

58 Kios, Alf. Pieterslaan, 58.

Expo als eerbetoon aan vergeten Oostendse kunstenaar Herman Libin

Marc Loy

Onder de titel 'We should talk about Herman' memoreert zoon Guy-Paul Libin met een overzichtstentoonstelling het vrij recent ontdekte en dus onbekende, veelzijdig oeuvre van zijn vader Herman. De man die ooit ook letterlijk kleur gaf aan het rijke bioscoopleven in de stad.

In 2018 beseft Guy-Paul Libin totaal verbouwereerd dat de artistieke erfenis van zijn vader Herman begraven ligt in een aantal kartonnen dozen die hij na diens dood heeft bewaard. "Mijn dochter Bo heeft toen een aantal van zijn tekeningen voor mij in een boek gebundeld." Pas in de voorbije winter komt Guy-Paul ertoe om alle dozen te openen. Met monnikengeduld exploreert hij de inhoud extra verpakt in kleinere doosjes, enveloppen, mappen, rollen papier... De zoon ontdekt het artistiek verleden van zijn vader in potlood en balpen getekend of met verf geschilderd op de meest diverse dragers met niet zelden referenties aan het cartooneske, kubisme, surrealisme en expressionisme.

Calicots

Mariakerkenaar Herman Libin (1920-2007) studeert af aan het 'Hoogere Schildersinstituut' in Brugge. De verf kleeft aan de familievingers: een broer is schilder-behanger, een andere runt en verfwinkel en neef Ronald tekent zijn cartoons als 'Bing'. Na W.O.II kan hij direct aan de slag als decorschilder voor het Bal du Rat Mort en verkiezingspanelen.

Maar het grote publiek leert zijn werk vooral kennen via de ontelbare *calicots* of grote, attractieve maar erg tijdelijke publiciteitsschilderijen op katoenen canvas boven de toegangshallen van bioscopen in ciné-stad Oostende.

Zijn vrouw Jeanne Brys leidt het bedrijf in de Cirkelstraat 8, later in de Kaaistraat 43. Maar de opkomst van de gedrukte filmaffiche nekt zijn ambacht.

©Marc Loy

Erkenning

"Tussen zijn tienerwerkjes en van zijn latere oeuvre ligt bijna een halve eeuw", zo constateert, totaal verbaasd, zijn zoon en curator van de expo Guy-Paul als hij alle dozen

©Marc Loy

onlangs Opende. Dateren valt moeilijk voor hem: "Zelden is er een verwijzing naar de toenmalige actualiteit of een ander te dateren detail of datum. Ik heb lang getwijfeld om die werken te tonen omdat ik niet weet voor wie hij ze bedoeld had.

Maar iedere kunstenaar wil gezien worden en uit zijn werk blijkt ook hoe complex Herman was en hoezeer hij ook naar erkenning streefde."

De catalogus kost 20 euro en bevat bijdragen van cultuurgids André Baert, kunstenaar Koen Broucke, directeur KAZ Peter Defurne, therapeut en kunstminnaar Rob Loosveldt en oud- directeur cultuur Oostende Martine Meire.

De tentoonstelling loopt in de Galerij White Interiors, Langestraat 55, tot 18 februari 2024.

MORDAN

Bioshop Mordan

Torhoutsesteenweg 497
8400 Oostende
Tel: 059 70 05 50
Fax: 059 70 05 55

e-mail: hans@natuurwinkelmordan.be

Openingsuren:

Open elke dag van 9u tot 18u doorlopend.
Gesloten op zon- en feestdagen.

BIO **SHOP**

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

GREEN SLEEP

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Green Sleep

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

2 Prinsessen en 1 kikker, een sprookje door Stefaan Pennynck

Wat gebeurt er wanneer een prinses een kikker kust en zelf in een kikker verandert?
Komt dit nog goed?

Na "Naar Aristoteles' graf. Een imaginair reisgedicht in kwatrijnen met tussenzangen." (zie vorig nummer van ons tijdschrift) verschijnt van de hand van Stefaan Pennynck (Oostende, 1963) met

"2 Prinsessen en 1 kikker" een variatie op het klassieke thema van de kikker en de prinses.

Een sprookje voor kinderen vanaf 8-9 jaar, waar ook oudere lezers en volwassenen iets van kunnen opsteken.

Mieke Drossaert zorgde voor de illustraties.

Mieke Drossaert woont en werkt in Oostende. Met de jaren is ze uitgegroeid tot een multidisciplinaire artieste. Naast schilderijen maakt ze handgetufte enjacquard tapijten. Met haar Street Art TINY* People duikt ze overal en nergens op in Oostende en omgeving.

Voor Ambilicious ging zij de uitdaging aan de Langsnuitverhalen van wijlen Eddy Surmont van sprekende illustraties te voorzien. Zo ook voor '2 Prinsessen en 1 kikker'.

Praktisch

ISBN 978-94-93275-94-2

Hardcover 14,8 cm x 21,0 cm

32 p. - 17.50 euro

Te koop in de boekhandel / online webwinkels /

MD123 Art - Studio van Mieke Drossaert,

Zwaluwenstraat 123 of

via mail naar Stefaan.Pennynck@telenet.be

Besteld bij Stefaan > gratis levering aan huis
in Oostende.

